

Subtropické deštné pralesy, vysokohorské pastviny a pouštní oblasti hraničící s vnitrozemím za branami okouzující metropole Sydney

Nový Jižní Wales

Předmluva a mapa 102–103

Modré hory 104–105

Požáry v buši 106–107

Jenolanské jeskyně 108

Tamworth 109

Hunter Valley 110–111

Jižní pobřeží 112–113

Sněžné hory 114–115

Zážitek: Projížd'ky „Muže od Sněžné řeky“ 115

Broken Hill 116–117

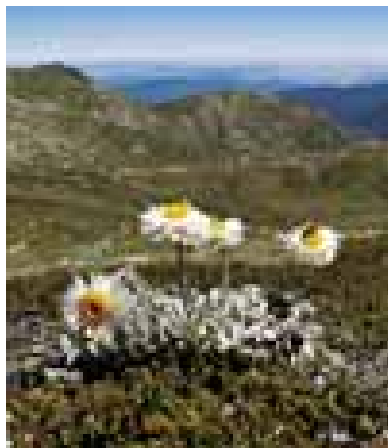
Projížd'ka po Pacific Highway 118–121

Zážitek: Hausbóty na Hawkesbury 118

Australská teritoria 122–126

Zážitek: Australská divoká zvěř 125

Hotely a restaurace 367–368

**Národní park Kosciuszko,
Sněžné hory**

Nový Jižní Wales

Nový Jižní Wales sám sebe označuje za první z australských států, zdánlivě proto, že byl první australskou kolonií, ale také proto, že dnes převyšuje ostatní státy téměř na všech úrovních – alespoň jsou o tom přesvědčeni hrdí Noví Jižní Walesané. Kdyby nic jiného, leží tu Sydney, které je finančním a kulturním centrem Austrálie a také městem s největším počtem obyvatel.

Kromě Sydney má však Nový Jižní Wales také překrásnou rozmanitou krajinu – od zimních zasněžených strání na nejvyšší australské hoře Mount Kosciuszko (2 228 m n. m.) až po rozpálené banánové plantáže na severním pobřeží a vnitrozemské oblasti na západě.

Jižní hranici tvoří mohutná řeka Murray, která přináší vláhu zemědělskému srdci státu. Broken Hill, jedno z významných starých australských hornických měst, dnes představuje vnitrozemské centrum umění, jehož jasné křehké světlo přitahuje malíře i filmaře.

Pro návštěvníky s nedostatkem času je tento stát ideálním místem, na které se zaměřit. Je zde zastoupena téměř celá Austrálie: deštné pralesy, prašná krajina ve vnitrozemí, hory, pláže a také pět oblastí Světového dědictví: neuvěřitelná směs deštných pralesů Gondwana; vyschlá jezera národního parku Willandra, kde žili domorodci už před 40 000 let; ostrov

NENECHTE SI UJÍT:

Úchvatná panoramata

Modrých hor **104–105**

Country tance na Tamworth

Country Music Festivalu **109**

Procházka po vinicích malebného

Hunter Valley **110–111**

Projížďka na koni nebo vysoko-
horská túra po Sněžných ho-
rách **114–115**

Byron Bay, centrum nekonvenč-
nosti severního pobřeží **121**

Dobrodružná výprava z pevniny
na bujný, tropický Lord Howe
Island **122–124**

Lord Howe Island 692 km od pobřeží; Modré hory nedaleko na západ od Sydney; a úchvatný objekt světové architektury Sydney Opera House. Tamworth v Novém Jižním Walesu je australským centrem country hudby.

Asi hodinu cesty na sever od Sydney se rozkládá údolí Hunter Valley, které je nejstarší

vinařskou oblastí v Austrálii a oblíbeným víkendovým cílem. Cessnock, největší město v údolí, obklopuje více než 120 vinic s množstvím příležitostí k návštěvě a degustaci. Vydejte se napříč údolím po New England Highway do Sconu, kde se chovají nejlepší australští dostihoví koně. Konají se zde také turnaje v pólu. Dále na sever po Pacific Highway leží národní park Dorrig s deštnými pralesy, které byly zařazeny na seznam světového dědictví UNESCO. ■

Poloha oblasti

Modré hory

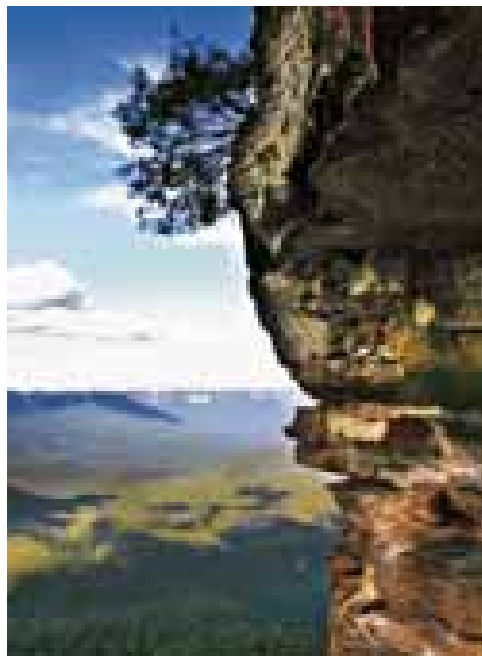
Z dálky připomínají Modré hory (Blue Mountains) starou olejomalbu díky modrému mlžnému oparu, jenž působí až neskutečně. Ve skutečnosti ho tvoří výpary eukalyptového oleje stoupající z hustých lesů. Sluneční paprsky procházející kapičkami vody rozehrávají nádherné barevné spektrum jakoby vymalované na obraze. Ačkoliv jsou Modré hory poměrně nízké (přes 900 m), pro první osadníky představovaly neproniknutelnou bariéru.

Až v r. 1813 se podařilo třem průzkumníkům, Lawsonovi, Blaxlandovi a Wentworthovi, přejít hory na druhou stranu, kde objevili široké, rozlehlé pastviny. V r. 1868 byla postavena železnice, která usnadnila dopravu přes hory. Obyvatelé Sydney tak mohli uniknout nesnesitelnému horku na pobřeží a jet se zchladit do kopců. Na přelomu 19. a 20. století se Katoomba, Wentworth Falls

a Mount Victoria staly oblíbenými letovisky s luxusními restauracemi a obchody. Pro ty, kdo neměli dost peněz, aby si zde postavili vlastní horské sídlo, vznikly viktoriánské hotely. Vrcholem byla 20. léta 20. století, kdy zdejší penziony nabízel poměrně levné ubytování pro rodiny, zatímco zbohatlíci jezdili do luxusního hotelu Hydro Majestic v nedalekém lázeňském městečku Medlow Bath.

Novým Angličanům mohou tato stará zalesněná letoviska, s obchody se starožitnostmi, kavárnami a domácími cukrovinami, připadat poněkud zapadlá, přestože jim připomínají domov. Milovníci hor mohou využít turistické stezky, nebo se svězt vláčkem Scenic Railway, který sjíždí do hlubokého údolí. Údajně se jedná o železnici s nejprudším klesáním na světě. V zimě zde dokonce sněží. V červnu se tu koná Yuletide Festival, během něhož se opéká hovězí maso na otevřeném ohni, podává se yorkshirský pudink a svažené víno. K celoročním tradicím patří odpolední čaj v **Lilianfels Blue Mountains Hotel** (viz str. 369) v Katoombě.

Katoomba je hlavním městem Modrých hor. Leží na okraji Jamison Valley s krásným výhledem do údolí. Pokud jste se rozhodli vydat se do Modrých hor vlakem

Malebné vyhlídky Modrých hor jsou jedním z mnoha kouzel této působivé oblasti

a vyhnout se tak přeplněným silnicím sydneyských západních předměstí, Katoomba je tím nejlepším místem. Jsou zde hotely, hostince i ubytování v soukromí. Téměř kamkoliv se dá od nádraží dojít pěšky a přepravu do bezprostředního okolí zajišťuje autobusová doprava. Pokud nemáte mnoho času, můžete si sem ze Sydney udělat jednodenní výlet. Vezměte si s sebou svetr, protože je zde vždy mnohem chladněji než v Sydney.

Dvacetiminutová procházka po Katoomba Street vás povede okolo obchodů se starožitnostmi, galerií a nádherné kavárny **Paragon Café** ve stylu art deco. Byla postavena v r. 1916 a proslavila se ve 20. letech ručně vyráběnou čokoládou a různými dalšími cukrovinkami, přestože dnes je významná spíše svou historickou hodnotou. Pak se dostanete k **Echo Point**, odkud je naprosto úžasný výhled. Vlevo uvidíte **Tři sestry** (Three Sisters), skalní útvar z medově zabarveného pískovce, jehož název vznikl na základě prastaré domorodé legendy. Vypráví o náčelníkovi, který raději proměnil své tři dcery v kámen, než aby jim hrozil únos některým z nepřátelských kmenů. Naneštěstí byl zabít v bitvě, a nemohl jim tak vrátit jejich lidskou podobu.

Pohodlné cesty po obvodu útesů jsou značené. Můžete také sestoupit po tzv. **Obřím schodišti** (Giant Staircase) vytesaném do skály až na dno údolí (300 m). Odtud se můžete vydat k oblíbeným místům v okolí, např. ke skalisku zvanému **Ruined Castle**, nebo do vzdálenějších **Jenolanských jeskyní** (Jenolan Caves, 42 km,

viz str. 108). Lze rovněž navštívit **Orphan Rock** v údolí a pak se vrátit vláčkem **Scenic Railway** zpět do Katoomby (tel. 02 4782 2699). Nedaleko se nachází lanovka **Scenic Skyway** (tel. 02 4782 2699), z níž je nádherný výhled do údolí.

Asi tři kilometry na východ od Katoomby leží menší a krásnější městečko **Leura**. Vládne zde příjemná venkovská atmosféra 20. let 20. století, kdy bylo městečko

TIP ZNALCE:

Vychutnejte si naprostý klid při pomalé procházce po Modrých horách. Rozhodně si nenechte ujít legendární pískovcový skalní útvar Tři sestry.

DANIELLE WILLIAMS,
National Geographic Television

založeno. Jsou zde malebné kavárničky a galerie. Krásná turistická stezka vede k vodopádům Leura Cascades, Bridal Veil Falls a Gordon Falls. Po okraji útesů se můžete vrátit zpět do Katoomby.

Osm kilometrů severozápadně od Katoomby leží staré lázeňské město **Medlow Bath**. Lidé dříve věřili, že vzduch naplněný vůní eukalyptu má ozdravné účinky, a místní hoteliéři doufali, že hosté budou pít i zdejší vodu. **Hydro Majestic Hotel** (tel. 02 4788 1002) si uchoval krásnou fasádu ve stylu art deco a renovační práce ho slibují opět proměnit ve špičkový hotel. Jeho jídelna nabízí jeden z nejkrásnějších výhledů do údolí. ■

Blue Mountains

mapa str. 103

Informace pro návštěvníky

Great Western Hwy., Glenbrook
1-300 653 408

Katoomba

103 D3

Informace pro návštěvníky

Echo Point
(02) 4739 6266

Požáry v buši

Dne 7. února 2009, po dlouhém období sucha a těžké vlně vedra, propukly ve státě Viktorie více než čtyři stovky požárů. Děsivé třicetimetrové plameny, rozdmýchané bouřlivým větrem, se prohnaly přes lesy i města; vyžádaly si 173 lidských obětí, zničily 2 200 domovů a zanechaly po sobě 7 500 lidí bez domova.

Požár zuřící blízko Alice Springs v australském Rudém středu

Dokonce i Australané, dávno zvyklí na požáry v buši, nemohli této tragédii, nejhorší přírodní katastrofě v dějinách země, uvěřit. Nešlo o izolované vnitrozemské požáry, ale o peklo, které ohrožovalo periferii Melbourne, druhého největšího australského města. Po odeznění této katastrofy se země začala pokoušet o vyvinutí strategií, které by do budoucna zabránily jejímu opakování; nešlo však bohužel o první ani

poslední smrtící požár. Například v r. 2005 spolkaly plameny vyprahlou buš poloostrova Eyre a vyžádaly si devět lidských obětí a v r. 2003 zemřeli čtyři lidé, když vzplanula periferie Sydney a předměstí Canberry.

Zprávy o požárech v buši se často objevovaly i v denících prvních australských objevitelů. Oheň většinou zažehl blesk během letních bouřek, ale některé požáry založili sami

domorodci, kteří tak odstraňovali neprostupná křoviska, naháněli zvěř nebo napomáhali obnově vegetace.

Sežehlá země a ohořelý eukalyptové stromy sice nevypadají nikterak hezky, ale tato pravidelná očista pomáhala ozdravit australskou buš. Některé rostliny, např. banksie, žlutokapy a cykasy, dokonce oheň potřebují. Intenzivní žár jim pomáhá dozrát a uvolnit semena. Eukalyptus se pravidelně zbavuje staré papírovité kůry, která se snadno vznítí. Když přijde požár, spálí staré, zralé rostliny, a vznikne tak místo pro mladou vegetaci.

Dějiny devastace

Pro rostliny jde sice o součást řádu přírody, pro člověka to však může mít tragické následky. Ušetřeny nejsou ani okrajové čtvrti největších velkoměst, jak se o tom přesvědčili v r. 2009 obyvatelé Melbourne a v r. 2003 populace v Sydney a Canbeře. A to nebyli zdaleka první. V r. 1939 vznikl rozsáhlý požár, který postihl Jižní Austrálii, Viktorii a Nový Jižní Wales, a na Popeleční středu 1983 zasáhl jih Austrálie jeden z nejničivějších požárů všech dob. Vznikl na kopcích Adelaide. Desítky lidí přišly o život a stovky moderních domů lehly popelem.

Nebezpečí a obnova

Australané se zkrátka museli naučit s požáry žít. Na nebezpečí ohně upozorňují každý den hlasatelé v předpovědi počasí v rámci večerních televizních novin. Majitelé rodinných domků se připravují na letní požáry tím, že vysekávají křovinové porosty kolem domu, odstraňují spadané listy a větvičky z okapů a pravidelně kontrolují stav hadic na vodu. V Austrálii je mnoho dobrovolných hasičských sborů, které jsou sdruženy do organizace County Fire Service (CFS) a o víkendech pravidelně absolvují praktický trénink. Městské úřady ve spolupráci s CFS a meteorologickými stanicemi často organizují vypalování přerostlé a suché vegetace, zvláště pokud byla deštivá zima a podrost se rozrostl. Nejrizikovější období nastává koncem léta, kdy je stále

velmi horko a vegetace je velmi suchá. Pak stačí jen malá jiskra nebo odhozený nedopalek cigarety a může vypuknout požár přímo biblických rozměrů.

Požár patří k nehorším katastrofám. Oheň živý listy a olejem eukalyptových stromů se šíří rychleji než běžící člověk nebo klusající kůň. Někdy je dokonce rychlejší než jedoucí auto. Ničivé následky se někdy velmi liší: zatímco jedno auto je zcela zničeno, jiné, stojící opodál zůstane netknuto, jeden dům lehne popelem, zatímco zahrada souseda je zcela neporušená.

Přestože ničivá síla požáru je nesmírná, vegetace má přímo zázračnou schopnost regenerace. Sežehnutá země je ještě teplá a vzduch plný kouře vonícího eukalyptem, a již se objevují nové výhonky rostlin, které požár přežily. Za několik týdnů spáleništěm prorůstá nová tráva a objevují se mladé výhonky stromů. ■

Boj s plameny r. 2006 v Perthu, Západní Austrálie

Jenolanské jeskyně

Jenolanské jeskyně jsou skupinou 300 vápencových jeskyní ve skalních úbočích asi 80 km jihozápadně od Katoomby. Ve 20. letech 20. století byly oblíbeným místem zamilovaných a mladí Australané k nim jezdili ve svých starých autech po úzkých klikatých cestách.

Jenolanské jeskyně

 mapa str. 103 D3

 (02) 6359 9311

 \$\$–\$\$\$\$\$

 odbočka k jeskyním je značena 28 km západně od Katoomby směrem na Lithgow na dálnici Great Western Highway

www.jenolancaves.org.au

U vchodu do jeskyní stojí starý Jenolan Caves House Hotel. Všímnete si starých vybledlých fotografií na zdech. Jsou na nich galantní mladí muži se svými dámami, jak se projíždějí v loďkách po podzemních jezírkách nebo si venku dělají piknik. Místo si nějakým způsobem zachovalo atmosféru této mladé nevinosti; přestože sem jezdí hodně turistů, je tu stále krásně.

TIP ZNALCE:

Závěrečná část silnice ze Katoomby do Jenolanského údolí s jeskyněmi je v tomto směru od 11:45 do 13:45 jednosměrná. Existují i alternativní trasy, je však potřeba si je předem naplánovat.

ROFF SMITH,
autor National Geographic

Jeskyně se nacházejí na okraji Kanagra-Boyd National Park. Ve 30. letech 19. století se zde ukrýval uprchlý trestanec James McKeown, který přepadával kolemjedoucího stavěnků. Po jeho dopadení se jeskyně staly oblíbeným cílem turistů. Některé části zůstaly však dodnes neprozkoumány. Jedenáct jeskyní je otevřeno pro veřejnost. Jeskyně a útvary v nich

mají velkolepé názvy jako **Baalův chrám, Cerberovo jezero** či **Císařský diamant**. Prohlídky začínají každých 30 minut. Podle počtu schodů se dělí do různých kategorií obtížnosti. „Náročná“ jeskyně může mít až 1 575 schodů, zatímco ta „snadná“ kolem 300. Mezi dobrodružné jeskyňářské programy dlouhé 2–6 hod. patří i slaňování nebo lezení po skalách. Není nutná předchozí zkušenost, speciální kombinézy a přilby jsou zajištěny.

K Jenolanským jeskyním nejezdí veřejná doprava, ale autobusové zájezdy z Katoomby mají na programu i jejich návštěvu. Cesta po úzkých klikatých silnicích hustými lesy je spíše pro odvážné, ale ze skalních převisů nádherný výhled na pastviny rozkládající se západně od pohoří.

Oblastí mnoho mnoho krásných turistických tras, od krátké, malebné Carlotta Arch Track po třídení **Six Foot Track**, která vede až do Katoomby. Trasa otevřená v r. 1884 jako koňská stezka začíná u Explorers Tree (Strom průzkumníků) u dálnice v Katoombě (tamní turistické centrum vám poskytne turistické mapy) a je dlouhá 45 km. Na cestě leží dvě tábořiště a možné jsou také cesty s průvodcem (www.lifesa-nadventure.com.au) s přenocováním v ekosrubu. ■

Tamworth

Tamworth je australské centrum country hudby; takový australský Nashville. Pro případ, že byste o tom ještě nevěděli, vás při vjezdu do města přivítá obrovská, 12 m vysoká Zlatá kytara (Golden Guitar). Navštivte Tamworth Country Centre hned vedle Zlaté kytary a setkejte se s country hvězdami – alespoň v podobě soch: uvidíte tu třeba Chada Morgana, Slima Dustyho nebo Texe Mortona.

Pokud jste si během cesty 400 km na sever od Sydney (po Pacific Highway a New England Highway) zapnuli rádio, určitě jste brzy přišli na to, že country je v Austrálii velmi populární.

Hudba country se stala velmi oblíbenou v r. 1965, kdy místní rozhlasová stanice 2TM začala vysílat noční program *Hoedown* a na místní radnici pořádala koncerty, které přilákaly největší country hvězdy i davy lidí z okolních farem.

V r. 1977 se zde začaly udělovat ceny Country Music Awards a nedlouho poté byl založen každoroční **Tamworth Country Music Festival**. Vždycky v lednu se na deset dnů sejde v Tamworthu až padesát tisíc milovníků country, hudebníků, manažerů, hledačů talentů, agentů a básníků. Pokud chcete tento festival navštívit, musíte si včas objednat vstupenky. Festival vrcholí o víkendu kolem 26. ledna (Den Austrálie), kdy se udělují Zlaté kytary, australská ocenění za country hudbu. Každý rok se na památník **Roll of Renown** blízko sídla rozhlasové stanice přidá nové jméno. Program *Hoedown*, jenž začal vysílat v r. 1965, je dodnes velmi oblíbený a každodenně vysílá country hudbu po celou noc.

Na rohu Kable Avenue se nachází památník **Hands of Fame**

Hudební festival v Tamworthu přitahuje nevázané country kapely jako The Pigs, jejichž koncerty nabitě energií vyvolávají bouřlivé reakce publika

Cornerstone, kde jsou otisky rukou více než 250 country hvězd.

Na **Winners Walkway** jsou do chodníku zasazeny bronzové desky připomínající držitele Zlaté kytary od r. 1973.

Opatřete si mapu v turistickém centru a projděte si prohlídkovou trasu městem, jež vede kolem několika významných historických budov. Pokud Tamworth navštívíte mimo období festivalu, neuslyšíte sice cestou po městě tolik country hudby, ale můžete si domluvit návštěvu nahrávacího studia. Více informací vám poskytne turistické centrum. ■

Tamworth

103 E4

Informace pro návštěvníky

✉ křižovatka ulic Peel a Murray
☎ (02) 6767 5300

Hunter Valley

Údolí Hunter Valley je zvláštní směsí starých hornických měst, stájí s dostihovými koňmi a nejslavnějších a nejstarších australských vinic. První vinná réva zde byla zasazena v r. 1830. Dnes se tu nachází více než 120 vinic. Oblast leží jen asi dvě hodiny jízdy ze Sydney, a tak se sem vydává na jednodenní nebo víkendové výlety mnoho milovníků vína – a nejen oni.

V údolí Hunter Valley se vyrábějí některá z nejslavnějších australských vín

Hunter Valley

mapa str. 103 E3

Informace pro návštěvníky

455 Wine Country Dr., Pokolbin

(02) 4990 0900

Singleton

Informace pro návštěvníky

39 George St.

1-800 449 888 (bezplatně)

Staré hornické městečko

Cessnock na silnici Route 82 je vstupní branou do dolní části údolí – **Lower Hunter Valley**.

Srdce vinařské oblasti tvoří oblast kolem **Pokolbinu**, asi 10 km severozápadně od Cessnocku na McDonalds Road.

Pokolbin je domovem návštěvnického centra Hunter Valley Wine Country, skvělého zdroje brožur a map, které vás provedou po zdejších vinicích. Některé z etiket zdejších vín možná budete znát – třeba Rosemount Estate a Lindemans – jiné však mohou představovat tajemství, které stojí za prozkoumání. Nejslavnější přívlasková vína této oblasti jsou Semillon a Shiraz, pěstuje se tu však i mnoho jejich variant.

Součástí několika místních vinic jsou také restaurace.

Tucty vinic, jako Lindemans a Tyrells, leží od sebe jen několik minut jízdy. Takřka všechny nabízejí ochutnávky zdarma. Někde existují možnosti barbecue a pikniků, jinde zase čekají muzea výroby vína. Další vinice jako McWilliams, Tyrells nebo Hunter Estate nabízejí prohlídky.

Víno, jídlo, květiny, hudba a festivaly – to je nabitý kalendář kulturních akcí v Hunter Valley, kde se každý měsíc v roce něco děje. Mezi zlaté hřeby patří **Hunter Semillon & Seafood** v dubnu nebo říjnové **Jazz in the Vines** a **Opera in the Vines**.

Přestože vinice v dolní části údolí (Lower Hunter Valley) jsou

dobře známé, přírodní scenérie tu není až tak zajímavá. Pravý opak platí o horní části, **Upper Hunter Valley**, která se rozkládá 80 km dále na sever. Zde najdete jen asi deset vinic, ale příroda je mnohem krásnější. Výhodou je, že tato oblast není o víkendech tak přelidněná.

Krásná oblast kolem městečka **Scone** (informace pro návštěvníky, tel. 02 6545 1526) představuje domov nejlepších australských dostihových koní a nejbohatších chovatelů. Některé stáje můžete navštívit (zeptejte se v informačním centru), např. **Segenhoe Stud** (slavné v dostihovém světě). Nejlepší dobou pro návštěvu je

polovina května, kdy se zde koná **Scone Horse Festival**.

Asi 16 km severovýchodně od Scone uvidíte hřiště póla Gundy polo ground, kam chodívají hrát nejbohatší Australané. Pokud vás zajímá životní úroveň australské smetánky, navštivte rodinné sídlo spisovatele Patricka Whitea **Bell-trees Station** (tel. 02 6546 1123). Hosté se mohou ubytovat ve farmářském domě, samostatných chatkách nebo v horském sídle na úpatí Great Dividing Range. Východně od Belltrees Station se rozkládá **Barrington Tops National Park**, který je součástí světového dědictví Unesco (viz str. 118). ■

JAK SE DOSTAT DO HUNTER VALLEY:

New England Highway je hlavní přístupovou cestou do Hunter Valley. Milovníci úzkých silnic mohou zkusit starou Putty Road, která se klikatí asi 160 km hustými lesy pohoří Great Dividing Range mezi Windsorem, západně od Sydney, a Singletonem.

Nejlepší australské vinařské oblasti

Austrálie, čtvrtý největší vývozců vína na světě, zahrnuje víc než šedesát vinařských oblastí, které se soustřeďují většinou v Jižní Austrálii (45 % produkce vína), Novém Jižním Walesu (35 %), Viktorii (16 %) a Západní Austrálii (4 %).

Jižní Austrálie: Barossa Valley, hodinu severovýchodně od Adelaide, je největší a nejznámější vinařskou oblastí a také jednou z nejstarších. Zdejší hrozny jsou zejména odrůdy Shiraz, ale daří se tu také vínům Cabernet Sauvignon, Grenache, Merlot, Ryzlink, Semillon a Chardonnay.

Oblast McLaren Vale jen 40 km jižně od Adelaide vyrábí vynikající Shiraz a Cabernet Sauvignon, Merlot, Chardonnay, Sauvignon Blanc a Ryzlink.

Asi 130 km severně od Adelaide se rodí kvalitní ryzlink v malebné krajině Clare Valley.

Coonawarra, 400 km jihovýchodně od Adelaide, je slavná svým Cabernet Sauvignon intenzivní chuti, pěstuje však také Shiraz, Merlot a Chardonnay.

Nový Jižní Wales: Hunter Valley, 160 km severně od Sydney, je nejstarší a jednou z největších australských vinařských oblastí, kterou proslavil její dlouho zrající Semillon. Pěstuje se tu také Shiraz, Chardonnay, Verdelho a další vína.

Viktorie: Yarra Valley, 50 km severovýchodně od Melbourne, produkuje ve svém chladném klimatu elegantní Pinot Noir a Chardonnay, stejně jako Shiraz, Cabernet Sauvignon, Marsenne, Sauvignon Blanc a Semillon.

Západní Austrálie: Margaret River, malebná oblast 280 km jižně od Perthu, pěstuje širokou škálu vynikajících hroznů, proslavil ji Cabernet Sauvignon, Shiraz, Verdelho a nejlepší Sauvignon Blanc v Austrálii.

Tasmánie: Nováček na australské vinařské scéně vyrábí vína aromatická, na rozdíl od těch z teplejší pevniny. Asi šedesát vinic, včetně Pipers Brook a 9th Island v Tamar Valley, pěstuje Pinot Noir, Ryzlink, Pinot Grigio a další odrůdy. ■

Jižní pobřeží

Pokud se vydáte podél pobřeží na jih, uniknete shonu velkoměsta i davům turistů. Krajina sice není tak různorodá jako kolem Pacific Highway mířící na sever, ale je zde krásný klid. Princes Highway vede přes venkovské farmy a poklidná přímořská města.

Přístav Wollongong na pobřeží Illawarra jižně od Sydney

Royal National Park

📍 mapa str. 103 E3

Informace pro návštěvníky

📠 Farnell Ave.,
Audley
☎ (02) 9542 0648

Wollongong

📍 mapa str. 103 E3

Informace pro návštěvníky

📠 93 Crown St.
☎ (02) 4227 5545
nebo 1-800 240
737 (bezplatně)

Kiama

📍 mapa str. 103 E2

Informace pro návštěvníky

📠 Blowhole Point Rd.
☎ (02) 4232 3322

Royal National Park ležící 32 km jižně od Sydney byl založen

r. 1879 a po Yellowstoneském parku ve Spojených státech představuje druhý nejstarší národní park na světě. Je oblíbeným cílem obyvatel Sydney, kteří sem chodí na pěší výlety, a běžeckých klubů, jež zde organizují závody v orientačním běhu. Překvapivě sem zavítá jen málo zahraničních turistů. Je to škoda, protože tady můžete najít krásné stezky přes útesy, jedinečné polní květiny a asi 200 druhů různých ptáků. Některé nádherné a snadno přístupné stezky začínají u vlakových nádraží menších měst v okolí dálnice Princes Highway – **Engadine, Loftus, Heathcote, Otford a Waterfall**. Pokud se chcete svést po řece Hacking River, můžete si v půjčovně Audley Boat Shed (tel. 02 9545 4967) vypůjčit kánoji.

Asi 50 km jižně od Audley po dálnici Princes Highway leží **Wollongong**, třetí největší město Nového Jižního Walesu. Jsou zde pece na tavení mědi, strojírenské závody a uhelné doly. Wollongong trpí kvůli své pověsti města továrních komínů, najdete zde však i hezké surfařské pláže, na nichž vládne poklidná atmosféra. Nejhezčí je přístav s rybářskými loděmi, majákem a restaurací.

O 32 km dál leží malé přímořské město **Kiama**. Když tudy v r. 1797 procházel cestovatel George Bass, uslyšel „strašlivý hluk“, který pícházel od útesů v zálivu. Můžete ho slyšet i dnes. Hluk způsobují velké vlny, které se třísťí o skálu zvanou **Blowhole**. Po nárazu se tvoří gejzíry vody tryskající do výšky 60 metrů. Zvuk i pohled na tříštící se vlny je úžasný, nechodte však příliš blízko, aby vás vlny nestrhlý do moře. Po prudce stoupající

silnici směrem na západ od Kiamy se dostanete až k **rozhledně na hoře Saddleback** (Mount Saddleback Lookout), odkud je krásný výhled na celé pobřeží. **Jamberoo** je hezká, historická vesnice, 8 km dále do vnitrozemí.

Asi 8 km jižně od Kiamy můžete odbočit k nádherné pláži **Seven Mile Beach**. V r. 1933 se odtud vydal letec Charles Kingsford Smith na první let přes Tasmánské moře na Nový Zéland. Silnice se táhne 26 km podél pobřeží a poté se napojuje na dálnici Princes Highway u města Nowra. Severně od Nowry si můžete udělat malebnou zastávku po silnici Route 79, která vás dovede na sever až do venkovského **Kangaroo Valley** (24 km), oblíbeného místa pikniků.

V **Jervis Bay**, 32 km jižně od Nowry, najdete nádherný pruh pobřeží, bílé písčité pláže a malé vesničky jako Huskisson, centrum oblasti. Většina tohoto regionu dnes patří do **národního parku Booderee**, který vyniká drsnými skalnatými útesy, písčnými plážemi, botanickými zahradami a skvělými možnostmi surfování a procházek.

Princes Highway pokračuje dále jižně od Bermagui (viz informační rámeček) do vnitrozemí až do města **Bega**, známého výrobou sýrů. Leží nedaleko odbočky na Snowy Mountains Highway a pokud sem přijedete v zimě, můžete ráno surfovat na moři a odpoledne si zalyžovat na sněžných polích Nového Jižního Walesu jen o 160 kilometrů dál.

Pokračujte po Princes Highway až do města **Eden**, založeného r. 1818 jako první

velrybářský přístav v Austrálii. Lov velryb byl hlavním zdrojem příjmů města až do 20. let 20. století.

Killer Whale Museum (Muzeum kosatek, 94 Imlay St., tel. (02) 6496 2094, \$) vypráví příběhy z oněch dob, včetně neuvěřitelného příběhu o lovcích velryb, kterého – podobně jako Jonáše – spolkla velryba a o patnáct hodin později jej živého vyvrhla. Na jaře můžete dodnes u pobřeží zahlédnout kytovce i kosatky.

Nedaleký **Ben Boyd National Park** (kontaktujte National Parks and Wildlife Service, tel. 02 6495 5000) se pyšní obrovským, mírným pralesem a krásnou pobřežní scénérií. Pokud absolvujete tříkilometrový výstup na **Mount Imlay**, asi 30 km západně od Edenu, odmění vás nádherný výhled na pobřežní krajinu. Dálnice se odtud stáčí do vnitrozemí a pokračuje do zalesněné oblasti Gippsland ve Viktorii a na jih Melbourne. ■

Booderee National Park

 mapa str. 103 D2

Informace pro návštěvníky

 (02) 4443 0977

Bega

 mapa str. 103 D2

Informace pro návštěvníky

 Lagoon St.

 (02) 6491 7645

Eden

 mapa str. 103 D1

Informace pro návštěvníky

 křižovatka ulic Mitchell a Imlay

 (02) 6496 1953

Rybaření v Bermagui

Bermagui leží asi 160 km jižně od národního parku Booderee a odbočce z dálnice jižně od Tilby. Město proslavovali rybáři od chvíle, kdy sem začal ve 30. letech 20. století pravidelně jezdit Zane Grey, autor westernů a velký rybář. Konají se tu velké turnaje ve sportovním rybaření a několik organizací zde provozuje výlety za rybařením. Mezi místní úlovky často patří marlín indický a tuňák žlutoploutvý. ■

Sněžné hory

Sněžné hory (Snowy Mountains) jsou nejvyšší hory Velkého předělového pohoří (Great Dividing Range), které se táhne podél východního pobřeží Austrálie ze severního Queenslandu až po Grampiany ve střední Viktorii. Ve srovnání se světovými velehorami jsou Sněžné hory nízké – nejvyšší horou je Mount Kosciuszko (2 228 m) – a není zde ani mnoho sněhu. Díky velké rozloze jsou tu však v zimě větší sněžná pole než ve Švýcarsku.

Cooma

 mapa str. 103 D2

Informace pro návštěvníky

 119 Sharp St.

 (02) 6455 1745
nebo 1-800 636 525 (bezplatně)

Na úpatí Sněžných hor ze strany Nového Jižního Walesu se rozkládá obrovský **Kosciuszko National Park** – více než 690 tisíc hektarů kopců, ledovcových jezer, horských luk s vzácnými polními květinami a hlubokých lesů. Zde se také nachází hora **Mount Kosciuszko**. V r. 1840 ji zdolal polský cestovatel Paul Edmund

de Strzelecki a pojmenoval ji na počest polského bojovníka za svobodu, generála Tadeusze Kosciuszka.

Dobrou základnou pro výlety do Sněžných hor je město **Cooma**, které leží 400 km jihozápadně od Sydney. Zde bylo hlavní sídlo projektu Snowy Mountains Hydroelectric Scheme, který patřil k nejvýznamnějším veřejným, plánům na zkrácení žilů v Austrálii. Komplikovaný projekt byl zahájen v r. 1949 a zaměstnal více než 100 000 lidí; zahrnoval vybudování 16 velkých přehrad, sedmi elektráren a obrovského systému tunelů, vodních nádrží a potrubí. Když byl v r. 1974 celý projekt dokončen, řeky Tumut, Snowy a Upper Murrumbidgee dodávaly do sítě 4 miliony kilowattů. **Snowy Information Centre** (Monaro Hwy., tel. 02 6450 5600), které spadá pod ředitelství vodní elektrárny, představuje filmy a exponáty týkající se distribuce elektrické energie.

Nové letoviště **Jindabyne** leží o 64 km dále na jih. Bylo postaveno na břehu jezera, které vzniklo po výstavbě hráze na řece Snowy River na počátku 60. let 20. století. Původní 140 let staré město Jindabyne leží na dně dnešního jezera. Ředitelství národního parku sídlí v **Snowy Region Visitor**

Lyžaři na stezce blízko Thredba ve výstižně pojmenovaných Sněžných horách

ZÁŽITEK: Projížd'ky „Muže od Sněžné řeky“

Jedna z nejmilovanějších australských básní, „Muž od Sněžné řeky“ od Banjo Patersona z roku 1890, zvěčnila těžký život dobytčáků z australské vysočiny. Přestože většina těchto chovatelů dobytka už vymizela, můžete se dodnes projet „okolo Kosciuszka... kde vzduch je křišťálově průzračný a bílé hvězdy něžně planou“.

Jindabyne Equestrian Resort (tel. 02 6456 7333, www.equestrianresort.com.au) v Jindabyne nabízí hodinové nebo dvouhodinové projížd'ky na koni, vícedenní tábory, výuku jízdy a širokou škálu ubytování. Možné jsou i prázdniny na rybách.

Reynella Kosciuszko Rides (tel. 02 6454 2386, www.reynellarides.com.au) v Adaminaby, 50 km severozápadně od Comy, nabízí od října do dubna vícedenní cesty po horách národního parku Kosciuszko.

Snowy River Horseback Adventure (tel. 02 6457 8385, www.snowy-riverhorsebackadventure.com.au) v Jindabyne nabízí od listopadu do května dvoudenní až pětidenní cesty na koni po lesích, loukách a starých dobytčáckých stezkách. ■

Centre v Jindabyne, kde získáte mapky a průvodce po národním parku Kosciuszko.

Lyžování a turistika

Od poloviny června do začátku října si návštěvníci Sněžných hor užívají tu pravou lyžařskou sezónu. Přestože Sněžné hory nabízejí nejlepší lyžařské podmínky v Austrálii, lyžařům z Evropy a z Ameriky se svahy budou pravděpodobně zdát příliš mírné a sníh mokrá a rozbředlý. Pokud si přesto chcete zalyžovat mezi eukalyptovými stromy, což je skutečně jedinečný zážitek, zamluvte si ubytování včas. Nejdelší sjezdovka v Austrálii se nachází u **Thredbo**, 32 km jihozápadně od Jindabyne. Je 3 km dlouhá a převýšení tu činí 670 m. Mezi oblíbená lyžařská letoviska patří Perisher Valley, Charlotte Pass a Smiggin Holes. Všechna se nacházejí v blízkosti silnice Kosciuszko Road, v jižní části středu národního parku.

V posledních letech se dostávají do módy běžky a sněžnice.

Buďte však opatrní, zvláště pokud se vydáte mimo značené stezky. Sněžné hory jsou sice relativně nízké a sjezdovky mírné, ale zdejší počasí umí být nepředvídatelné a zuřivé.

Někteří turisté se do Sněžných hor vydávají raději na jaře nebo v létě, kdy zde není tolik lyžařů. Dají se tu dělat krásné pěší výlety (denní i delší), horská květena je nádherná a milovníci pstruhů si mohou vybrat z velkého množství křišťálově čistých jezírek a horských bystřin. Mnoho šleprů funguje i v letních měsících, takže do horských oblastí se dá dostat poměrně snadno, a lyžařské resorty poskytují dostatek možností ubytování. Na vrchol Mount Kosciuszko se dostanete po Kosciuszko Road z průsmyku Charlotte Pass (9 km pěšky, jednosměrná) nebo můžete využít lanovku Kosciuszko Express Chairlift (\$\$ *zpáteční*) z vesnice Thredbo až na jeden z vysokých hřebenů, odkud pokračujete pěšky až k vrcholu (12,9 km) a pak se vrátíte zpět k lanovce. ■

Snowy Region Visitor Centre

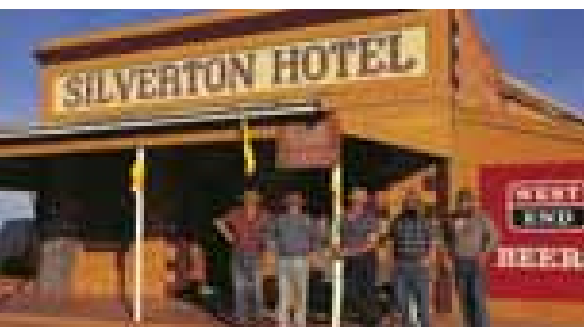
✉ Kosciuszko Rd., 16 km severně od Jindabyne
☎ (02) 6450 5600
💰 \$ za auto

Australian Ski Areas Association

☎ (02) 9326 4069
www.asaa.org.au

Broken Hill

Pokud chcete poznat život ve vnitrozemí, navštivte Broken Hill, nazývaný též Silver City. Je to jedno z nejstarších hornických měst v Austrálii. Už více než 100 let prosperuje toto město ležící 1200 km západně od Sydney díky více než 8 km dlouhé rudné žíle, která obsahuje největší zásoby stříbra, olova a zinku na světě.

Starý Silverton Hotel, klasická hospoda australského vnitrozemí

Broken Hill

 mapa str. 102 A4

Informace pro návštěvníky

 křižovatka ulic Blende a Bromide

 (08) 8080 3560

www.visitbrokenhill.com.au

Broken Hill je plný úžasných architektonických děl, jako je bohatě zdobená budova **Trades Hall** (*Sulphide St.*) s železnými stropy a krásně zdobeným sálem, která byla postavena v r. 1898. Masivní budova radnice **Town Hall** v italském stylu, postavená v r. 1891, stojí na **Argent Street**, hlavní dopravní tepně města, kterou lemují krásné dvou- a třípatrové hotely zdobené „železnou krajkou“.

Bohatství tohoto města se zrodilo v září 1883, kdy kovboj jménem Charles Rasp náhodou narazil na velký kus rudy ve tvaru bumerangu na skalnatém svahu, kterému se říkalo Broken Hill. Rasp si myslel, že se jedná o cín, a pozval své kamarády, aby mu pomohli těžký kus vytáhnout. Teprve později se dozvěděli, že zde pod zemí leží obrovská olovnato-zinková ruda s velkým obsahem stříbra o celkové váze 280 milionů tun. Byla to

největší rudná žíla na světě, která kdy byla objevena. Kvůli těžbě byly založeny největší australské důlní společnosti B.H.P., C.R.A. a North Broken Hill. V r. 1915 mělo rychle se rozvíjející město již 35 000 obyvatel, 61 hospod, hotely a kvetl zde ilegální obchod s kořalkou. Velká prosperita sem z celého světa přitáhla zlatokopy, horníky, podvodníky, prostitutky a hazardní hráče; město se stalo letoviskem aktivistů z odborového svazu.

Dnes je „The Hill“ poměrně klidným městem s asi 20 000 obyvateli a na rozdíl od jiných měst ve vnitrozemí se dá snadno navštívit. Pravidelně sem jezdí vlaky a autobusy, a z velkých měst můžete dokonce přiletět letadlem. Dálnice do města jsou dobré, i když cesta je poněkud únavná. Filmaři objevili charakteristické světlo vyzařující z této oblasti 320 slunečních dní v roce. Byla zde natočena například *Priscilla, královna pouště*, videoklipy pro INXS a další rockové skupiny. Natáčely se tu reklamy pro BMW, Pepsi nebo Levi's.

Nečekejte nijak skvělou kuchyni, rušný noční život nebo luxusní letoviska – je to přece jen hornické město, i když zásoby rudy se rychle ztenčují. Nad Broken Hill se tyčí obrovský kopec ze strusky a těžbu připomínají i názvy ulic: Oxide (Kysličníková), Sulphide (Sulfidová), Chloride (Chloridová) apod. Broken Hill je místem, kde se zrodily

australské důlní společnosti i první australské odbory. Na vrcholku hory strusky uvidíte pohyblivý památník **Miners Memorial**, pokrytý pamětními deskami vzdávajícími čest stovkám horníků, kteří tu při práci zahynuli.

Přestože hornictví už nepohání město tak jako dříve, nedávné zvýšení cen kovů podnítilo znovuotevření některých starých dolů včetně Delprats Mine, kdysi nejčastěji navštěvovaného v rámci exkurzí, který je dnes turistům uzavřen. Můžete si však projít **Day Dream Mine**, jeden z nejstarších dolů v Broken Hillu (byl založen v r. 1881), který se nachází asi 30 km severně od města u Silverton Road (hodinovou prohlídku lze objednat v informačním centru; nutností jsou pevné boty).

White's Mineral Art Gallery & Mining Museum (1 Allendale St., tel. 08 8087 2878), provozované horníkem v penzi Kevinem „Bushy“ Whitem, nabízí model dolu ve skutečné velikosti a obrovskou sbírku uměleckých děl, která vytvořil sám Bushy z místních minerálů.

Asi 20 km severně od Broken Hillu leží město duchů **Silverton**, kde se natáčely reklamy i filmy (např. Šílený Max II). Malebný **Silverton Hotel** byl kvůli různým filmům a seriálům mnohokrát přejmenován a jeho zdi lemují upomínkové předměty a fotografie.

Asi nejoblíbenějším místem je **Living Desert Sculptures**. Na větrem ošlehaném kopci asi 6 km za městem je instalováno 14 obrovských kamenných soch z Austrálie i jiných koutů světa (vydejte se po Kaolin Street směrem

na severozápad a pak pokračujte podle ukazatelů). Návštěvu si naplánujte v době západu slunce, kdy zde vládne skutečně pohádková atmosféra.

Broken Hill je skvělý výchozí bod pro cesty dál do vnitrozemí a do pouště (seznam provozovatelů výletů získáte v turistickém centru). Máte-li vlastní auto, můžete si naplánavat příjemný dvoudenní okruh: jeďte 130 km na severovýchod z Broken Hillu do **národního parku Mutawinji** s rudými skalisky, tůňemi a domorodými skalními kresbami. Pokračujte k **White Cliffs**, fascinujícímu městu, kde se těží opály, a tady

Silverton

 mapa str. 102 A4

Umění australského vnitrozemí

Na rozdíl od jiných hornických měst má Broken Hill i vzkvétající uměleckou komunitu. Město přitáhlo některé z nejslavnějších australských malířů vnitrozemí jako Hugh Schultz, John Pickup, Jack Absalom a později i ze všech nejslavnějšího Pro Harta, jehož galerii (108 Wyman St., tel. 02 8088 2992) tu můžete navštívit. Malíři sem přicházejí jako muzei, které přitahuje zdejší pouštní světlo. V celém městě uvidíte nástěnné malby, umělecká díla v hospůdkách a celkem 28 galerií. ■

se můžete ubytovat v Underground Motelu (tel. 08 8091 6677) dříve, než zamíříte zpět do Broken Hillu přes zchátralé koloniální městečko **Wilcannia**, někdejší „královnu měst západu“ u řeky Darling River. ■

Projížďka po Pacific Highway

Pro obyvatele Sydney je Pacific Highway cestou za sluncem a dobrodružstvím. Klikatí se podél pobřeží na sever až k tropickému Queenslandu přes oblíbená města jako Port Macquarie, Coffs Harbour nebo Byron Bay. Po cestě uvidíte trochu od všeho: deštný prales, liduprázdné pláže, přímořská letoviska, turistická lákadla, neobvyklá předměstská zákoutí, komunity hippies i poklidné farmářské vesničky.

I samotná Pacific Highway se během cesty mění: na některých místech je úzká, přeplněná auty, občas se objeví i výmoly a někde je skutečně nebezpečná. Potkáte zde nákladní auta směřující do Brisbane, rodiny spěchající do zábavních parků, jako jsou Sea World nebo Movie Land na Zlatém pobřeží Queenslandu, i konvoje aut s přívěsy, směřující na sever za sluncem. Zapomeňte na rozlehlé mezistátní evropské dálnice. Přestože stav této cesty se postupně zlepšuje, jen 40 % z ní připomíná dálnici a zbytek tvoří původní silnice, po níž se jezdí jako za starých časů.

ZÁŽITEK: Hausbóty na Hawkesbury

Idylický způsob, jak navštívit Hawkesbury a prožít oblíbené prázdniny spolu s obyvateli Sydney, je křižovat několik dní řeku na plně vybaveném hausbótu. Rezervaci bývá spousta a ceny jsou vysoké během období prázdnin v jiných termínech, a zvláště uprostřed týdne, jsou však rozumné. Ceny začínají asi na 500 australských dolarů za dvě noci na dvou- až čtyřlůžkovém hausbótu, za 8–10 lůžek zaplatíte asi 1 000 dolarů. Mezi provozovatele patří:

Able Hawkesbury House Boats (*River Rd., Wisemans Ferry, tel. 02 4566 4308, www.hawkesburyhouseboats.com.au*),

Luxury Afloat Houseboats (*Kangaroo Pointe Cruise Terminal, Pacific Hwy., Brooklyn, tel. 02 9985 7344, www.luxuryafloat.org*),

Ripples Houseboat Holidays (*87 Brooklyn Rd., Brooklyn, tel. 02 9985 5534, www.ripples.com.au*). ■

NENECHTE SI UJÍT:

Národní park Barrington Tops

• Bellingen • Národní park
Dorrigo • Byron Bay

Instrukce jsou jednoduché: přejedete Sydney Harbour Bridge a pokračujete po Route 1 až na hranici s Queenslandem, vzdálenou 800 km. První větší město na trase je **Newcastle** ❶ (*informace pro návštěvníky, 361 Hunter St., tel. (02) 4974 2999*), asi 160 km severně od Sydney. Toto město, někdejší největší výrobce oceli v Austrálii, bylo nuceno si znovu hledat místo na slunci poté, co byla v r. 1999 uzavřena obrovská ocelárna B.H.P. Zdejší přístav je stále v pohybu – jde o největší uhlenný přístav na světě a centrum exportu Hunter Valley, bohatého na přírodní zdroje – ale jako druhé největší město státu začíná mít již i čistší a zelenější ovzduší. V Newcastle uvidíte impozantní historické budovy, široké silnice lemované stromy, kvetoucí uměleckou i gastronomickou scénou, hezké pláže a poklidný životní styl. Chcete-li navštívit vinice v **Hunter Valley** ❷ nebo prozkoumat malebnou krajinu koňských stezek okolo města Scone (viz str. 110–111), odbočte tady z dálnice na Route 15 (New England Highway).

Silnice tu má tendenci stáčet se do vnitrozemí, protože pobřeží je plné výběžků a zátok. K většině zajímavých míst si musíte udělat malou odbočku. K nejkrásnějším z nich patří **Barrington Tops National Park** ❸, který je součástí Gondwana Rainforests World Heritage Area (*tel. 02 4983 1031, z New*

England Highway odbočte na sever směrem do Gloucesteru, pokračujte po Barrington Tops Rd.). Silnice vede deštnými pralesy až k náhorním plošinám ve výšce 1 600 m, kde rostou krásné eukalyptové stromy, ale jsou zde i močály. Silnice většinou není dlážděná, proto sem po vydatnějším dešti raději nejezděte v obyčejném osobním autě.

Když se vrátíte zpět na pobřeží, možná se vám podaří zahlédnout divoké koaly v buši v okolí Lemon Tree Passage u Port Stevens. Nedaleko odtud na sever se v turistickém, prosperujícím letovisku **Port Macquarie** 4 (*informace pro návštěvníky, Clarence Street, tel. 1-300 303 155, bezplatně*) nachází **Koala Hospital** (u Lord St.). Nemocnici, která sídlí ve staré usedlosti, řídí společnost za záchranu koal Koala Preservation Society of New South Wales. Každý rok sem přivážejí asi 200 zraněných a nemocných koal, aby se zde zotavily. Návštěva je možná každý den.

Asi 145 km severně od Port Macquarie je odbočka na malebné městečko **Bellingen** 5 (*informace pro návštěvníky, tel. 02 6655 1522*), které leží 11 km od dálnice po Route 78 na úpatí 300 m vysokého kopce ve stínu deštného pralesa. Kdysi byl Bellingen centrem těžby dřeva, ale dnes představuje spíše útočiště umělců prchajících z velkoměst. Je zde několik

galerií a krásné staré budovy, které byly zařazeny mezi chráněné objekty australské organizace National Trust. Ve městě pravidelně probíhají umělecké a hudební události a v Bellingen Parku se každou třetí sobotu v měsíci konají trhy.

V okolí se nachází několik farem a menších usedlostí. Pokud máte čas, přejedte na druhou stranu řeky Bellinger River a pokračujte asi 16 km proti proudu až k místu u řeky, které se nazývá Zaslíbená země (Promised Land). Je to skutečně kouzelné místo.

Stejně kouzelná, ale poněkud náročnější je cesta po Route 78 z Bellingenu do **Dorriga** 6 (*informace pro návštěvníky, 36 Hickory St., tel. 02 6657 2486*), vzdáleného asi 30 km. Ze silnice je krásný výhled na Tichý oceán. Na náhorní plošinu se rozkládá **Dorriga National Park**, který byl zařazen na seznam světového dědictví UNESCO. Můžete zde navštívit informační centrum věnované deštným pralesům (*tel. 02 6657 2309*), projít se po lávkách v korunách stromů nebo po pěšinách na zemi. Na Pacific Highway se lze vrátit po stejné silnici přes Bellingen nebo po štěrkové cestě do Coramby a pak pokračovat směrem na Coffs Harbour.

Když dorazíte do města **Coffs Harbour** 7 (*informace pro návštěvníky, Pacific*

Ráj hippies

Hlavní ulice Nimbinu, jenž leží 70 km západně od Byron Bay, míjí pohraniční dřevěné budovy zdobené malbami v psychedelickém stylu a hinduistickou ikonografií, vede okolo obchodů s křišťálem, léčitelů New age a kaváren s konopím ve znaku. Vítejte v australském hlavním městě hippies, centru dredů, bosých nohou a batiky 70. let.

Nimbin byl jen ospalou farmářskou vesnicí uprostřed subtropického deštného pralesa, kde se choval mléčný skot, dokud ho v r. 1973 nezasáhl Aquarius Festival. Tato akce organizovaná Australským studentským spolkem shromáždila

tisíce lidí k desetidennímu experimentu ne zcela tradiční kultury. Většina z nich se potom vrátila do „normálního“ světa, několik idealistů se však rozhodlo začít skutečně žít, opustit velkoměsto a natrvalo se usadit v nově založených místních komunách jako Tunttable Falls.

Experiment zřejmě nevyšel docela podle plánu; Nimbin je známý opakovanými drogovými razíemi a každoročním konopným festivalem Mardigrass v květnu. Město však zůstává magnetem pro hledače duchovna, umělce, odpadlíky a samozřejmě i turisty. ■

Hwy., tel. (02) 6648 4990), jistě si všimnete změny klimatu. Je zde teplo a sucho a na svazích okolních kopců se rozkládají deštné pralesy a banánové plantáže. Mezi nejznámější atrakce patří **Big Banana** (asi 2,5 km na sever od centra města na silnici Route 1). Je to obrovský banán, který byl postaven jako turistická

Severně od Coffs Harbour patří většina pobřeží k území národního parku a na poklidnou zdejší pláž vede jen úzká silnice. Na břehu řeky Clarence leží malebné městečko **Grafton** ⁸, které je nejkrásnější v listopadu, kdy kvetou stromy jacaranda a nuytsie květnatá. Subtropické podnebí se postupně mění na tropické

Maják na mysu Byron, postavený r. 1901, střeží nejvýchodnější výběžek pevniny v Austrálii

atrakce a k oslavě pěstování banánů. Australané mají zvláštní slabost pro velké věci. Po celé Austrálii najdete více než 60 podobných obřích atrakcí, které jsou sice příšerně kýčovitě, ale donutí vás zastavit a vyfotit si je. A o to tu jde. Kromě Big Banana patří k nejznámějším Big Crayfish (Velká langusta v Kingstonu v Jižní Austrálii), Big Merino (Velká ovce merino v Goulburnu v Novém Jižním Walesu), Big Pineapple (Velký ananas v Nambouru v Queenslandu) a Big Ned Kelly (Glenrowan ve Viktorii). U Velkého banánu si můžete prohlédnout plantáže, koupit si banánový nápoj (*banana smoothie*) nebo navštívit obchod se suvenýry, který je samozřejmě věnován rovněž banánům.

a uvidíte čím dál víc domů v queenslandském stylu: domy s širokými verandami stojí na kůlech, aby docházelo k větší cirkulaci vzduchu.

Nedaleko hranic s Queenslandem se nachází jedno z nejkrásnějších měst severního pobřeží – **Byron Bay** ⁹ (informace pro návštěvníky, 80 Jonson St., tel. 02 6680 8558). Kdysi město prosperovalo především díky mlékařství, jatškám a rybaření. Dnes je to jedno z nejpokulárnějších letovisek na pobřeží. Najdete zde galerie, kavárny a trhy s rukodělnými výrobky. V červnu a červenci můžete z mysu Cape Byron pozorovat kytovce. Zdejší maják má jedno z nejsilnějších světél na jižní polokouli. ■

Australská teritoria

K Austrálii patří několik teritorií mimo vlastní kontinent, která jsou dědictvím z dob britského impéria, kdy Austrálie jménem britského panovníka spravovala některé ostrovy a koloniální území. Nejvýchodnějším z je Norfolk Island, jehož prvními obyvateli byli trestanci ze Sydney, a Lord Howe Island, úžasná prázdninová oblast pro pěší turisty, pozorovatele ptáků a milovníky vodních sportů. Ubytování je zde však velmi drahé, a proto návštěvu uskutečnete raději v rámci organizovaného zájezdu.

Vulkanický ostrov Lord Howe Island, který vyrůstá strmě z moře, slibuje krásné potápění v klidné laguně na západní straně

Lord Howe Island

 mapa str. 123

Informace pro návštěvníky

 (02) 6563 2114
www.lordhoweisland.info

Mezi další oblasti patří Macquarie Island (považovaný za součást Tasmánie) v subarktických vodách jižního Indického oceánu a Heard Island. Australané považují za australské území také téměř polovinu Antarktidy a do r. 1975 patřila k Austrálii i Papua Nová-Guinea.

Lord Howe Island

Asi 800 km severovýchodně od Sydney leží Lord Howe Island, který je vulkanického původu. Většinu povrchu zakrývají deštné

pralesy – je to tropický ráj, ideální (a velmi drahý) pro milovníky pěší turistiky. Spadá pod správu Nového Jižního Walesu, takže při cestě z Austrálie nepotřebujete pas. Z kontinentu sem létají letadla každý den, ale většina návštěvníků dává přednost organizovaným zájezdům.

Malý ostrov ve tvaru půlměsíce s širokou lagunou poprvé spatřil Lt. Henry Lidgbird Ball v r. 1788 při cestě ze Sydney na ostrov Norfolk Island. První osadníci sem připluli v r. 1833. Během následujících

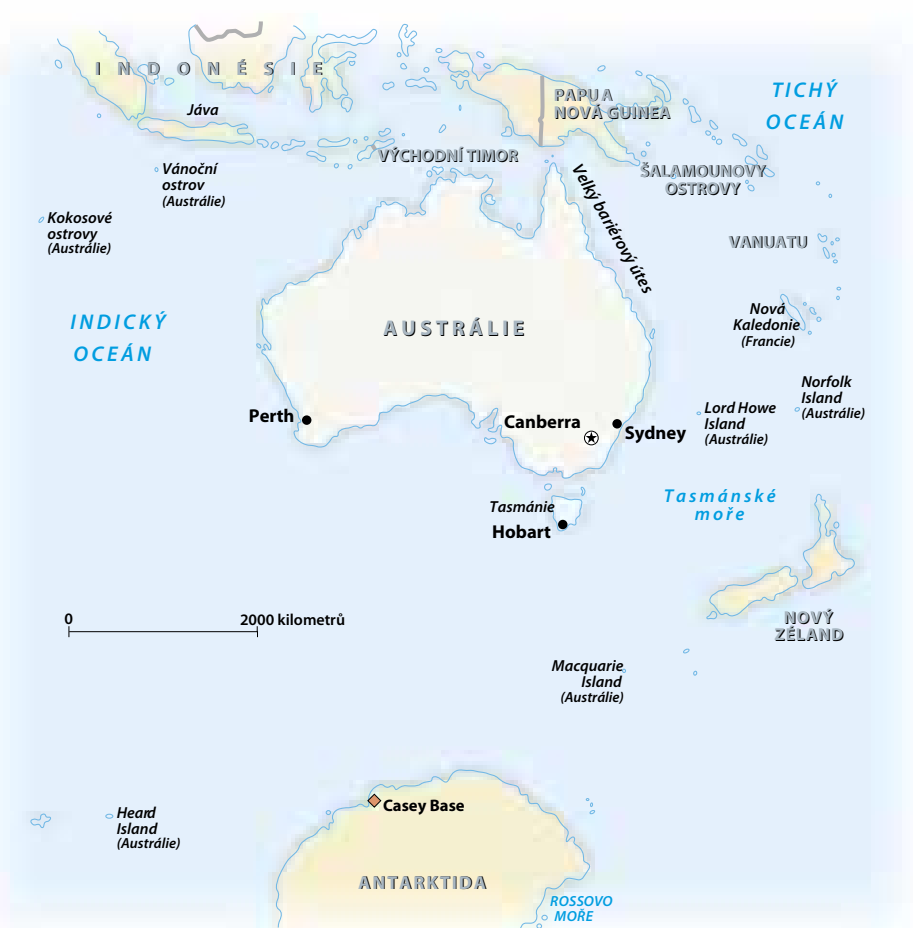
50 let sloužil ostrov jako zdroj pitné vody pro americké a britské velrybářské lodě. Díky izolaci místa po dlouhé miliony let zde vznikl jedinečný ekosystém. V r. 1982 byl ostrov zařazen na seznam světového dědictví UNESCO.

Dnes je Lord Howe Island populární destinací pro ekoturisty z celého světa. Žije zde více než 120 druhů ptáků a také jeden z nejvzácnějších ptáků na světě – chřástal Howeův (*Gallirallus sylvestris*), který však neumí létat.

Moře kolem ostrova se hemží rybami a nachází se zde nejjihnější korálový útes, který vznikl díky tropickým proudům vycházejícím od Velkého bariérového útesu u Queenslandu. Jsou zde skvělé podmínky pro potápění. Turisté mohou vystoupat na uchvacující horu **Mount Gower** (866 m), odkud se otevírá nádherný panoramatický výhled na ostrov a okolní Tichý oceán. Sousední hora **Mount Lidgbird** je sice o něco nižší, ale výstup na

JAK SE DOSTAT NA LORD HOWE ISLAND:

Eastern Australia Airlines (součást *Qantas*, tel. 13 13 13) nabízí téměř každý den lety ze Sydney, o víkendech z Brisbane a z Port Macquarie, únor–červen a září–prosinec.

Norfolk Island

 mapa str. 123

Informace pro návštěvníky

 Bicentennial Centre, Burnt Pine
 6723 22147 nebo 1-800 214 603
 (z Austrálie bezplatně)

www.norfolkisland.com.au

JAK SE DOSTAT NA NORFOLK ISLAND:

Air New Zealand
(Burnt Pine Travel, Taylors Rd., tel. 6723 22195, www.air-newzealand.com.au) létá každou sobotu z Aucklandu.

Norfolk Air
(New Cascade Rd., tel. 6723 24272 nebo 1-800 612 960, z Austrálie bezplatně, www.norfolkair.com) létá třikrát týdně z Brisbane a Sydney, jednou týdně z Melbourne a Newcastle (N.S.W.).

ni je nesmírně technicky obtížný a většina turistů se jí raději vyhne.

Norfolk Island

Ostrov Norfolk Island je samostatným externím australským teritoriem a daňovým rájem, jenž leží asi 1 600 km severovýchodně od Sydney. Ostrov poprvé spatřil kapitán Cook v r. 1774. Roste zde blahočet ztepilý (*Araucaria heterophylla*), kterému se tu říká norfolkská borovice (Norfolk pine) a z jehož dřeva se dělaly stěžeň, a divoký len, který byl výborný pro výrobu lodních plachet. Díky těmto dvěma rostlinám byl ostrov strategicky velmi významný pro britské námořnictvo.

Ostrov byl osídlen jako trestanecká kolonie brzy po příjezdu

První flotily v r. 1788. Od r. 1814 byl však na několik let opuštěn. Pak zde byla založena nová trestanecká kolonie, která měla být „místem nekrutějších trestů kromě trestu smrti“. V tom byla velmi úspěšná. Pod krutovládou guvernéra Johna Gilese Price se Norfolk Island stal synonymem krutosti a teroru.

Trestanecká kolonie byla zrušena v r. 1855 a v následujícím roce se zde usadili potomci Fletchera Christiana a dalších vzbuřenců z lodi *Bounty*. Kvůli jejich rostoucímu počtu jim totiž Pitcairn Island, kde původně žili, nestačil. Dnes tvoří potomci vzbuřenců asi 40 procent z 2 000 obyvatel ostrova. Hlavní osadou na tomto ostrově vulkanického původu je **Burnt Pine**. Nejnavštěvovanější město představuje původní historická osada **Kingston**, kterou postavili trestanci. Zvláště dojemným místem je hřbitov trestanců. **Norfolk Island National Park** nabízí turistické stezky, dobré podmínky pro rybaření a potápění. Pokud ostrov navštívíte z Austrálie, jedná se o mezinárodní let, takže potřebujete cestovní pas a vízum na více vstupů, abyste se do Austrálie mohli vrátit.

Vánoční ostrov a Kokosové ostrovy

Vánoční ostrov (Christmas Island) a Kokosové ostrovy (Cocos Islands) leží v Indickém oceánu u severozápadního pobřeží Západní Austrálie. Spojení zajišťují pravidelné letecké linky z Perthu, od něhož je Vánoční ostrov vzdálen 2 560 km a Kokosové ostrovy 2 720 km. Vánoční

Vzbouřenecká jména ostrovanů

Díky dědictví vzbouřenecké minulosti se na ostrově Norfolk Island objevuje jen omezený počet příjmení, z nichž zdaleka nejobvyklejší je Christian (Křesťan). Aby se od sebe jednotliví obyvatelé dali odlišit, ve zdejším telefonním seznamu najdete výběr nejružnějších přezdívek včetně Lettuce Leaf (list salátu), Dar Bizziebee, Mochie (louda), Loppy (zplihlý), Smudge (šmouha), Diddles (zlodějíček), Tardy (nedochvilný), Frenzy (šílený), Hose (punčocha), Truck (nákladák) nebo Rubber Duck (gumová kachna). ■

ZÁŽITEK: Australská divoká zvěř

Vzrušení z toho, spatřit zvířata v divoké přírodě, se nic nevyrovná. Mezi nejúžasnější místa k pozorování divoké zvěře patří národní park Kakadu (viz str. 188–191), kde uvidíte na počátku období dešťů v listopadu zvláště krokodýly a ptáky z mokřin. V Austrálii žije spousta dalších zvířat, ale nespátříte je tak snadno, i když procházky po přírodě vám k tomu dávají velkou šanci.

Na ostrově Kangaroo Island (viz str. 270–273) jižně od Adelaide můžete vidět víc divokých zvířat (tuleně, lachtany, tučňáky a klokany) než kdekoli jinde v Austrálii. Je tu největší šance potkat se s koalou, jejichž populace na ostrově se od jejich příchodu ve 20. letech 20. století značně rozrostla.

Koalí rezervace na ostrově Phillip Island (viz str. 307) ve Viktorii je dalším vhodným místem pro setkání s koalou, ostrov však proslul zejména koloniemi tučňáků, kteří se každý večer shromažďují na pobřeží.

Největší australský ostrov Tasmánie (viz str. 330–354) oplývá hojností divoké zvěře – žijí tu klokani, vombati, vačice i tasmánská ďáblí, ale abyste na ně narazili, budete se muset vydat na průzkum některého z národních parků.

Monkey Mia (viz str. 229) v Západní Austrálii proslavili delfíni, kteří budou v mělčinách plout okolo vás. Delfínům a dalším mořským savcům se daří také v Rockinghamu a Bunbury (viz str. 226) jižně od Perthu a plavání s delfíny nabízí mnoho zařízení po celé zemi. **Poloostrov Eyre** (viz str. 246) v Jižní Austrálii je o něco méně známou oblastí k pozorování delfínů, tuleňů a lachtanů bez davů turistů,

a můžete tu dokonce plavat ve společnosti žraloků bílých (v bezpečné kleci) u pobřeží Port Lincoln. Od června do října můžete pozorovat, jak okolo jižního pobřeží táhnou velryby, a **Hervey Bay** (viz str. 148) v Queenslandu je nejoblíbenějším místem k pozorování keporkaků. Dále je tu samozřejmě mořská říše divů u **Velkého bariérového útesu** (viz str. 154–159) a méně známý útes **Ningaloo Reef** (viz str. 231) v Západní Austrálii, kde můžete od dubna do července plavat ve společnosti žraloků velrybích.

REZERVACE DIVOKÉ ZVĚŘE
Nemáte-li mnoho času, nabízejí vám obory a rezervace po celé zemi možnost spatřit všechny zdejší roztodivné a úžasné vačnatce, plazy a ptáky. Ve většině velkých zoologických zahrad se lze procházet po oborách s di-

vokými zvířaty. Mezi nejznámější a nejsnáze přístupné přírodní parky s divokou zvěří patří **Australia Zoo** Steva Irwina na pobřeží Sunshine Coast v Queenslandu (viz str. 146–147), **Curumbin Wildlife Sanctuary** na pobřeží Gold Coast (viz str. 144–145) s rozmanitým ptactvem a **Lone Pine Koala Sanctuary** (viz str. 143) v Brisbane. Sydneyský **Featherdale Wildlife Park** (viz str. 100) nabízí velký výběr přirozených zvířecích obyvatel Austrálie a vynikající **Taronga Zoo** (viz str. 100) je vzdálená od městského centra jen jednu jízdu traektem. Melbourne disponuje rovněž zoologickou zahradou na světové úrovni s ohrazenými pozemky s divokou zvěří a proslulá **Healesville Wildlife Sanctuary** (viz str. 308) leží jen hodinu odtud v Yarra Valley. ■

Koala, jeden z nejcharakterističtějších obyvatel Austrálie

Zalesněné svahy ostrova Lord Howe Island nabízejí krásné procházky

ostrov (*informace pro návštěvníky: tel. 08 9164 8382, www.christmas.net.au*) pokrývá tropický deštný prales a je obklopen korálovými útesy. Téměř dvě třetiny ostrova tvoří národní park. Mezi hlavní aktivity patří rybaření na širém moři, potápění a pěší turistika. Výběr ubytování sahá od levných motelů až po luxusní resorty.

Jedním z největších zařízení na ostrově je vazební centrum pro emigranty. Bývalá Howardova vláda postavila toto kontroverzní zařízení a přijala zákon, který vyloučil Vánoční ostrov z migrační zóny Austrálie, což

umožnilo zadržovat tu emigranty a zamírat jejich žádosti o azyl.

Skupina 27 korálových ostrovů, Kokosové ostrovy, představuje poklidné tropické destinace pro rybaření a potápění (*informace pro návštěvníky: tel. 08 9162 6790, www.cocos-tourism.cc*). Pouze dva ostrovy jsou obydlené – Home Island a West Island. V roce 1827 se zde usadil skotský námořník John Clunies-Ross a začal pěstovat kokosy. Více než sto let tu rodina Clunies-Ross měla své feudální panství, což potvrdila i královna Viktorie, která jim ostrovy darovala „navždy“. Během druhé světové války byla na Kokosových ostrovech důležitá základna hydroplánů. V r. 1955 se ostrovy staly australským teritoriem a v r. 1978 je rodina Clunies-Ross prodala Australii za necelých 5 milionů amerických dolarů. V 80. letech dalo 600 ostrovanů v referendu přednost australskému občanství před nezávislostí.

Antarktida

Pokud chcete navštívit Antarktidu, můžete využít nabídky letecké společnosti Qantas (viz str. 358), která během vánočních prázdnin organizuje vyhlídkové lety nad tímto světadílem. V té době je zde léto a po celých 24 hodin svítí denní světlo.

Pokud byste chtěli navštívit australská teritoria na Antarktidě, je to mnohem obtížnější a dražší. Výpravy z Nového Zélandu (s mezipřistáním v Hobartu) obvykle navštíví McMurdo Sound a australskou základnu Casey Base nebo ostrov Macquarie Island. (*Více informací najdete na www.antarcticaflights.com.au*.) ■